

KARBONMONOKSİT **ZEHİRLENMELERİNE KARŞI ALINACAK** **TEDBİRLER**

Şükrü Hakan GÜNDÜZ¹¹

Giriş

Karbon içeren yakıtların standart dışı yakıcılarda veya havalandırması az olan yerlerde yakılması sonucu, yangınlarda diğer toksik gazlarla birlikte, maden ocaklarında, garaj veya benzeri yerlerde egzoz dumanına maruz kalınması durumlarında karbonmonoksit (CO) zehirlenmesi sıklıkla görülebilmektedir.

Bilgisizlik ve ihmal yüzünden ülkemizde her yıl yüzlerce insanımız sobalar, sofbenler ve kombilerden dolayı karbonmonoksit zehirlenmesine maruz kalmaktadır. T.C. Sağlık Bakanlığı Türkiye Halk Sağlığı Kurumu'nun Yaptığı analizler göstermiştir ki; ülkemizde soba zehirlenmelerinin temel nedeni ev içinde bacaların iyi ayarlanmaması, ortamın yeterli miktarda taze hava ile beslenmemiş olması veya CO'yu tahliye edici havalandırmanın olmayışı gibi ihmallerden kaynaklanır⁽¹⁾. (Tablo 1)

Bu hususlarda, CO zehirlenmesinin önemi ve tehlikelerinin, alınması gereken önlemlerin halka anlatılmasının, bir farkındalık oluşturulmasının ve bilgilendirmenin lüzumu ortadadır.

¹¹ Uzman Doktor. SBÜ Gülhane Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Hava ve Uzay Hekimliği Kliniği. sukruhakan74@gmail.com

KAYNAKÇA

1. TC Sağlık Bakanlığı Halk Sağlığı Kurumu (2015). *Türkiye Karbonmonoksit Zehirlenmelerinin Önlenmesi Programı ve Eylem Planı (2015 - 2018)*. (05.01.2020 tarihinde https://hsgm.saglik.gov.tr/depo/birimler/cevre-sagligi/2-ced/karbonmonoksit-zehirlenmesi/Turkiye_Karbonmonoksit_Zehirlenmelerinin_Onlenmesi_Programi_ve_Eylem_Plani_2016.pdf adresinden ulaşılmıştır.)
2. Hampson NB, Weaver LK. Residential carbon monoxide alarm use: opportunities for poisoning prevention. *J Environ Health* 2011;73:30– 33.
3. Centers for Disease Control and Prevention (2018). *Carbon monoxide poisoning: prevention guidance*. (20.01.2020 tarihinde <http://www.cdc.gov/co/guidelines> adresinden ulaşılmıştır.)
4. Hampson NB, Courtney TG, Holm JR. Should the placement of carbon monoxide (CO) detectors be influenced by CO's weight relative to air? *J Emerg Med* 2012;42:478–482.
5. Ryan TJ, Arnold KJ. Residential carbon monoxide detector failure rate in the United States. *Am J Public Health* 2011;101:e15–e17.
6. Hampson NB, Piantadosi CA, Thom SR, et al. Practice Recommendations in the Diagnosis, Management, and Prevention of Carbon Monoxide Poisoning. *Am J Respir Crit Care Med* 2012;186(11):1095-101. Doi:10.1164/rccm.201207-1284CI